EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 8. 7. 2024
COM(2024) 516 final

2024/0175 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o existencii nadmerného deficitu na Slovensku

2024/0175 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o existencii nadmerného deficitu na Slovensku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 126 ods. 6,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na pripomienky Slovenska,

keďže:

1. Podľa článku 126 ZFEÚ sa členské štáty musia vyhýbať nadmernému deficitu verejných financií.

2. Cieľom Paktu stability a rastu (PSR) sú zdravé verejné financie ako prostriedok posilňovania podmienok pre cenovú stabilitu a pevný, udržateľný a inkluzívny rast podporený finančnou stabilitou, čím sa podporí dosahovanie cieľov Únie v oblasti udržateľného rastu a zamestnanosti.

3. V postupe pri nadmernom deficite (EDP) podľa článku 126 ZFEÚ, bližšie stanovenom v nariadení Rady (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku([1]) (ktorý je súčasťou Paktu stability a rastu), je stanovené rozhodovanie o existencii nadmerného deficitu. V protokole č. 12 o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ, sa stanovujú ďalšie ustanovenia týkajúce sa vykonávania postupu pri nadmernom deficite. V nariadení Rady (ES) č. 479/2009([2]) sa stanovujú podrobné pravidlá a definície na uplatňovanie uvedených ustanovení. Reformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ, ktorý nadobudol účinnosť 30. apríla 2024, zahŕňa nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1467/97. V rámci tejto reformy sa pravidlá postupu pri nadmernom deficite z dôvodu nedodržania kritéria deficitu vo všeobecnosti nezmenili, zatiaľ čo v prípade členských štátov s pomerom verejného dlhu nad 60 % HDP sa postup pri nadmernom deficite z dôvodu nedodržania dlhového kritéria zameria na odchýlky od trajektórie vývoja čistých výdavkov, ktorú stanoví Rada podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 na základe strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov, ktoré majú predložiť členské štáty. Toto rozhodnutie Rady sa týka len prekročenia pomeru deficitu verejných financií k hrubému domácemu produktu (HDP) vo vzťahu k referenčnej hodnote 3 % HDP.

([1]) Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30.
([2]) Ú. v. EÚ L 145, 10.6.2009, s. 1.

4. Ak sa podľa článku 126 ods. 5 ZFEÚ Komisia domnieva, že v členskom štáte existuje alebo sa môže vyskytnúť nadmerný deficit, musí v tomto zmysle zaslať danému členskému štátu stanovisko a informovať o tom Radu. Po tom, ako Komisia zohľadnila svoju správu prijatú na základe článku 126 ods. 3 ZFEÚ, a so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru prijaté na základe článku 126 ods. 4 ZFEÚ Komisia dospela k záveru, že na Slovensku existuje nadmerný deficit. Komisia preto 8. júla 2024 adresovala Slovensku stanovisko v tomto zmysle a v súlade s tým informovala Radu. ([3])

5. V článku 126 ods. 6 ZFEÚ sa uvádza, že Rada musí zvážiť akékoľvek pripomienky, ktoré príslušný členský štát prípadne predloží, pred tým, ako po celkovom zhodnotení rozhodne, či existuje nadmerný deficit. V prípade Slovenska toto celkové zhodnotenie vedie k nasledujúcim záverom.

6. Podľa údajov overených Eurostatom 22. apríla 2024([4]) dosiahol deficit verejných financií na Slovensku v roku 2023 výšku 4,9 % HDP a verejný dlh sa nachádzal na úrovni 56,0 % HDP. V správe Komisie podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ sa uvádza, že prekročenie deficitu v roku 2023 nad referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve nie je výnimočné, keďže nevyplýva z nezvyčajnej udalosti ani z prudkého hospodárskeho poklesu v zmysle Paktu stability a rastu. V roku 2023 vzrástol reálny HDP Slovenska o 1,6 % HDP po tom, ako HDP v roku 2022 stúpol o 1,9 %. Na základe prognózy Komisie z jari 2024, v ktorej sa predpokladá, že deficit verejných financií zostane v rokoch 2024 a 2025 nad úrovňou 3 % HDP, ani prekročenie referenčnej hodnoty stanovenej v zmluve nie je dočasné. Stručne povedané, deficit bol v roku 2023 výrazne nad referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. Prekročenie sa nepovažuje za výnimočné, ako je vymedzené v zmluve a Pakte stability a rastu, ani za dočasné. Kritérium deficitu vymedzené v zmluve a nariadení (ES) č. 1467/97 teda *prima facie* nie je splnené.

7. Podľa programu stability na rok 2024 sa plánuje, že deficit verejných financií Slovenska v roku 2024 dosiahne úroveň 5,9 % HDP. Potvrdzuje to prognóza Komisie z jari 2024([5]), v ktorej sa takisto uvádza deficit na úrovni 5,9 % HDP, čo je výrazne nad referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. Zvýšenie deficitu v porovnaní s rokom 2023 odráža pokračovanie existujúcich podporných opatrení súvisiacich s cenami energie a nové opatrenia, ktorými sa zvyšujú výdavky, ako sú trvalé zvýšenie vyplácaného 13. dôchodku, zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť, vytvorenie nového ministerstva cestovného ruchu a športu, zmena školského zákona, ktorou sa zavádza právny nárok na prijatie do materskej školy pre deti staršie ako tri roky a zlepšujú sa práva detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, a zavedenie výkonnostných zmlúv na verejných vysokých školách.

8. Komisia v súlade s požiadavkami článku 126 ods. 3 ZFEÚ analyzovala vo svojej správe podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ aj všetky závažné faktory. Ako sa stanovuje v článku 2 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1467/97, vždy, keď pomer dlhu verejnej správy k HDP nie je vyšší ako referenčná hodnota, závažné faktory sa berú do úvahy v postupoch vedúcich k rozhodnutiu o existencii nadmerného deficitu. Celkove sa závažné faktory skúmané

([3]) Všetky dokumenty súvisiace s postupom pri nadmernom deficite pre Slovensko možno nájsť na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/closed-excessive-deficit-procedures/slovakia_en .

([4]) Eurostat – *Euro Indicators* (Euro ukazovatele) zverejnené 22. apríla 2024. Pozri: https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22042024-AP.

([5]) *European Economic Forecast - Spring 2024* (Európska hospodárska prognóza – jar 2024), *European Economy-Institutional Paper* (Európske hospodárstvo – inštitucionálny dokument), č. 286, 15. mája 2024.

v správe podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ posudzujú ako priťažujúce. Zohľadnením daných závažných faktorov sa nemení záver, že kritérium deficitu podľa zmluvy nie je splnené.

9. Vzhľadom na to, že národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán má byť podľa článku 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263 predložený do 20. septembra 2024, Rada berie na vedomie, že ďalší krok v postupe – konkrétne odporúčanie Komisie na odporúčanie Rady podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ týkajúce sa nápravy nadmerného deficitu – sa uskutoční spolu so stanoviskami Komisie k návrhom rozpočtových plánov členských štátov eurozóny podľa článku 7 nariadenia (EÚ) č. 473/2013. Tento prístup umožňuje zabezpečiť zhodu medzi rozpočtovými požiadavkami v rámci postupu pri nadmernom deficite a postupom úprav stanoveným v strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch. Zabezpečenie takejto zhody a súčasné zabránenie výpadku v dohľade v rámci postupu pri nadmernom deficite si vyžaduje, aby členské štáty svoje strednodobé fiškálno-štrukturálne plány predložili včas. Tento harmonogram je výnimočný a súvisí s prechodom na nový rámec, takže sa ním nevytvára precedens. Rada zároveň berie na vedomie, že ak sa strednodobý plán nepredloží včas, v odporúčaní Komisie na odporúčanie Rady podľa článku 126 ods. 7 sa zohľadní referenčná trajektória, ktorú danému členskému štátu zaslala Komisia a ktorá bola určená podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Z celkového zhodnotenia vyplýva, že na Slovensku z dôvodu nedodržania kritéria deficitu existuje nadmerný deficit.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Slovenskej republike.

V Bruseli

Za Radu
predsedníčka/predseda